

DIA MUNDIAL DE L'ICTUS

3ª Edició

/ L'ICTUS, QUÈ HI PUC FER? /

PREVENIRACTUARSUPERARINVESTIGARPREVENIRACTUARSUPERAF
PREVENIRACTUARSUPERARINVESTIGARPREVENIRACTUARSUPERAF
PREVENIRACTUARSUPERARINVESTIGARPREVENIRACTUARSUPERAF
PREVENIRACTUARSUPERARINVESTIGARPREVENIRACTUARSUPERAF
PREVENIRACTUARSUPERARINVESTIGARPREVENIRACTUARSUPERAF
PREVENIRACTUARSUPERARINVESTIGARPREVENIRACTUARSUPERAF

ACTE CONDUÏT PER
ALBERT OM

AMB:

La col·laboració de **TONI ALBÀ**

La presència virtual de **TONI SOLER**

La participació de **CARME ALBIOL**
i **VICENÇ CALAHORRA**
de **CASAL ROCK**

/TEATRE VILLARROEL/

/29 OCTUBRE DE 2009 A LES 18.00 H/

FUNDACIÓ
MALALTIA
VASCULAR **ICTUS**

SUMARI

29 d'octubre 2009 - Dia Mundial de l'Ictus	3
Catalunya, pionera en l'abordatge integral de l'ictus	5
Tu pots salvar un cervell: actua RAPID	7
L'ictus, una malaltia que es pot prevenir	8
Premis anuals Fundació Ictus/Malaltia Vasculat	9
Recursos Web	10

CONTACTE PREMSA

Patricia Estévez 606/31.05.06

pestevez@fundacioictus.com

Disposem de contactes especialitzats per a entrevistes i reportatges: persones amb ictus i familiars, neuròlegs, personal d'infermeria, rehabilitadors, treballadors socials, etc.

Centre de mitjans sobre l'Ictus i la malaltia vascular de la Fundació Ictus/Malaltia Vasculat

www.ictus-mitjans.cat

Fundació Ictus/Malaltia Vasculat www.fundacioictus.com

Catalunya, pionera en l'abordatge integral de l'ictus

- Catalunya és comunitat pionera en l'abordatge de l'ictus en promoció i prevenció de la salut, atenció en fase aguda, rehabilitació i investigació
- Catalunya va ser la **primera comunitat autònoma en implantar el model d'atenció a malats en fase aguda o Codi Ictus de forma complerta a tot el territori**
- El projecte Teleictus, exemple premiat de procés de diagnòstic mèdic remot
- La recerca neurovascular catalana, present als congressos internacionals

Catalunya és la **comunitat pionera en l'abordatge de l'ictus des d'un punt de vista integral**, tenint en compte els diferents nivells d'actuació possibles, els diferents actors implicats en els processos, i les diferents perspectives de la malaltia. Catalunya estaria, en aquest sentit, **un pas per davant en la implantació de la Estratègia de l'ictus del Plan de Qualitat del Sistema Nacional de Salud, del Ministerio de Sanidad y Política Social**.

- El Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, a través del **Pla Director de la Malaltia Vascular Cerebral (PDMVC)** ha reorganitzat el model d'atenció a malats en fase aguda, amb la implantació del **Codi Ictus**. El codi ictus és un **model distribuït** en diferents àrees (10 àmbits), cadascuna de les quals té una **xarxa hospitalària pròpia i fluxos de derivació específics** que permet que els pacients puguin ser traslladats de forma immediata a un hospital de referència (13 hospitals), amb capacitat per avaluar i tractar la malaltia. Catalunya va ser la **primera comunitat autònoma en implantar el sistema de forma complerta** a tot el territori. En el cas de la **rehabilitació**, s'ha avaluat l'atenció als pacients amb discapacitat residual i s'han iniciat actuacions de rehabilitació intensiva i integració territorial per a millorar el dèficit.
- El sistema de Codi Ictus s'ha enfortit amb el desenvolupament del **projecte Teleictus**. Teleictus és un projecte impulsat pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, amb el suport de la Fundació TicSalut, que fa possible mitjançant les TICs que hospitals comarcals puguin comptar amb el diagnòstic d'un neuròleg del centre de referència en temps real. Aquest projecte ha estat guardonat amb el Premi a la Qualitat 2007 del *Ministerio de Sanidad y Política Social* en la categoria "Premi a les millors pràctiques clíniques" i el Premi *BDigital Global Congress* a la Innovació Digital 2008 en la categoria de "Projectes d'universitat i institucions". El PDMVC preveu la posada en marxa d'aquest sistema de telemedicina al llarg del territori, a través del **Projecte Xarxa-Teleictus Catalunya**. 4 hospitals ja el tenen implementat.
- Catalunya és capdavantera en **recerca neurovascular**, com es demostra per l'elevada participació d'investigadors catalans en conferències i congressos internacionals i estatals. També dóna acollida a **alguns dels grups de recerca més actius de l'estat**: per exemple, participen a RENEVAS (*Red de Investigación Cooperativa Neurovascular*), el Grup de Recerca Neurovascular de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, la Unitat de Malalties Vasculars Cerebrals del Servei de Neurologia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, l'Hospital Vall d'Hebron, l'equip de la Universitat Autònoma de Barcelona, l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova, i l'Hospital de Figueres. D'altra banda,

l'Hospital Vall d'Hebron té el Laboratori de Recerca Neurovascular del Institut de Recerca, i el Dr. Francisco Purroy lidera el projecte "Promapa" del Projecte Ictus del *Grupo de Estudios Cerebrovasculares* de la *Sociedad Española de Neurología* (SEN).

- La **promoció i prevenció** de l'ictus és comuna a la de les malalties cardiovascular. Catalunya es capdavantera en la prevenció i control dels factors de risc, així com en la promoció dels hàbits de vida saludable.

Estratègia de l'Ictus

En març de 2009 el *Ministerio de Sanidad y Política Social* va presentar la nova **Estratègia de l'Ictus**. Aprovada amb la col·laboració de les CCAA, i emmarcada dins del *Plan de Calidad del Sistema Nacional de Salud*, l'estratègia vol millorar l'assistència sanitària, establint un conjunt d'objectius i recomanacions per a millorar la qualitat de les intervencions i resultats relacionats amb l'ictus. La nova Estratègia gira en torn a cinc eixos: promoció i prevenció de la salut (atenció primària i hospitalària); atenció en fase aguda; rehabilitació i reinserció en la societat del pacient; formació dels professionals; noves línies d'investigació.

L'ictus, una malaltia que es pot prevenir

Per què hem de conèixer millor l'ictus: l'acumulació de factors de risc

- Les possibilitats de patir un ictus augmenten amb l'acumulació de factors de risc vascular
- A partir dels 55 anys, la població dobla la possibilitat de patir un ictus cada 10 anys
- Ja que la nostra població envulleix, és especialment important tant que s'insisteixi en la prevenció dels altres factors de risc, com en el reconeixement dels símptomes entre la població, perquè s'apliqui el tractament tan aviat com sigui possible.
- Entre els factors de risc modificables destaquen la hipertensió, el colesterol alt, la diabetis, l'obesitat, la falta d'exercici físic o el tabaquisme.

Les possibilitats de patir un ictus augmenten amb l'acumulació de factors de risc vascular. Existeixen dos tipus de factors de risc: els modificables i els que no podem modificar. Els factors no modificables són aquells en què no podem intervenir amb la nostra acció, com podrien ser l'edat, el sexe, l'herència i la raça. Entre els modificables destaquen la hipertensió, el colesterol alt, la diabetis, l'obesitat, la falta d'exercici físic o el tabaquisme.

En relació amb l'edat, s'estima la incidència de l'ictus en el doble amb cada dècada que passa, una vegada tenim els 55 anys. D'aquesta manera, si una persona té 65 anys, tindrà el doble de possibilitats de patir un ictus que una de 55.

En aquest sentit, la població a Catalunya envulleix. Segons les "Projeccions de Població de Catalunya" (base 2002), en l'horitzó de 2015 i el seu escenari tendencial (mitjà alt), el creixement de la població entre el grup d'edat de 65 i més es xifrarà en un 25%, complementat per un augment ràpid de l'esperança de vida.

Les projeccions per a Espanya s'expressen en el mateix sentit. Segons la "Projecció de la Població d'Espanya a Curt Termini (2008-2018)" de l'Institut Nacional d'Estadística, el més gran increment de població per franges d'edat de la propera dècada el patirà el grup de persones més grans de 64 anys, que creixerà un 19,2% (1.440.000 persones més en aquest grup.) D'altra banda, l'esperança de vida incrementarà en gairebé 2 anys entre homes i 1,5 anys entre dones: serem més longeus.

Ja que la nostra població envulleix, i aquest és un factor de risc sobre el qual no podem actuar, es fa especialment important tant que s'insisteixi en la prevenció dels altres factors de risc, com el reconeixement dels símptomes entre la població, perquè s'apliqui el tractament tan aviat com sigui possible.

Factors de risc modificables

El més rellevant dels factors de risc modificables és la hipertensió, ja que la seva presència incrementa aproximadament en quatre vegades la possibilitat de patir un ictus, i s'atribueix que un 40% dels casos d'ictus es deuen a aquest factor. És important recordar que es parla d'hipertensió arterial quan les xifres igualen o s'eleven de manera continuada per damunt de 140 de màxima i 90 de mínima. Una pressió normal estaria per sota dels 130 de màxima i 85 de mínima.

Premis anuals Fundació Ictus/Malaltia Vasculat

29 d'octubre 2009 - Dia Mundial de l'Ictus

- La Fundació Ictus/Malaltia Vasculat atorga el **Segon Ajut a la recerca** i el **Reconeixement a la superació de la malaltia** en el decurs de la celebració del dia Mundial de l'Ictus
- Creació del **I Premi Periodístic Fundació Ictus**

En el decurs de l'acte de celebració del Dia Mundial de l'Ictus a las 18.00 a la sala La Villarroel (Barcelona), s'anunciarà l'equip de recerca guanyador del Segon Ajut a la Recerca i es farà el Reconeixement a la superació de la malaltia a dos persones joves amb ictus

L'entrega d'aquests guardons corresponen a dos dels quatre objectius principals de la Fundació Ictus/Malaltia: donar suport a les persones amb ictus, així com als seus familiars i cuidadors, i promoure i fomentar la recerca sobre la malaltia.

Reconeixement a la superació de la malaltia: l'ictus en persones joves

Les guardonades amb el Reconeixement a la Superació d'aquest any, **Isabel Palomeque i Elena Pons**, són dues dones que han patit un ictus a edat jove.

Si bé l'ictus afecta majoritàriament a gent gran, un 18% del total dels casos ocorren en persones de menys de 65 anys. El Patronat de la Fundació Ictus/Malaltia Vasculat ha decidit centrar algunes de les seves activitats durant el 2010 als ictus joves, aquells patits per persones menors de 50 anys. L'ictus, una malaltia que pot ser greument discapacitant, agreuja el seu impacte als nivells sociolaboral i emocional, pel trencament vital que suposa en persones que estan construint o acaben de formar el seu projecte de vida.

Ajuts a la Recerca

Durant la celebració del dia de l'ictus es donarà a conèixer el resultat del Segon Ajut a la Recerca, a proposta del jurat compost per diferents professionals experts en ictus, i s'entregarà el premi del Primer Ajut a la Recerca, guardonat en novembre de 2008 a Joana Rodrigo i Verónica Cruz, de l'Hospital Josep Trueta, amb títol "Cura d'infermeria a la unitat d'ictus: eficàcia d'un ecògraf vesical portàtil a la pràctica diària." L'estudi guardonat l'any passat volia precisar l'eficàcia d'un ecògraf vesical en pacients ingressats a la unitat d'ictus, amb la hipòtesi de que aquells pacients tractats amb l'ecògraf presenten menys dolor i major benestar relacionat amb la disfunció urinària.

I Premi Periodístic Fundació Ictus

La Fundació Ictus persegueix, paral·lelament, l'estimulació del coneixement i l'adopció de mesures preventives de la malaltia vasculat, així com afavorir el coneixement de l'ictus, dels seus símptomes i conseqüències posteriors a l'episodi agut. En aquest sentit, la Fundació Ictus/Malaltia Vasculat ha creat el "I Premi Periodístic Fundació Ictus". Aquest guardó s'atorga a la **millor peça periodística sobre l'ictus**, independentment del seu enfocament, que sigui publicada i/o emesa a la **premsa, internet, ràdio i televisió generalistes d'àmbit local, autonòmic o estatal**, entre el **4 de desembre de 2008 i el 2 de novembre de 2009**. El premi estableix **dues categories, premsa escrita i electrònica** (diaris i revistes d'informació general) i **ràdio i televisió**.

Recursos Web

Centre de mitjans sobre l'Ictus i la malaltia vascular de la Fundació Ictus/Malaltia Vascular

www.ictus-mitjans.cat

Fundació Ictus/Malaltia Vascular

www.fundacioictus.com

Guies de l'ictus

Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques, Departament de Salut, Generalitat de Catalunya

www.gencat.cat/salut/depsan/units/aatrm/html/ca/dir303/doc9759.html

Malalties de l'aparell circulatori

Departament de Salut, Generalitat de Catalunya

www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir491/

Guia de Práctica Clínica sobre la Prevención Primaria y Secundaria del Ictus

Sistema Nacional de Salud, Ministerio de Sanidad y Consumo, 2009

Editada per l'Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques, Departament de Salut, Generalitat de Catalunya

www.guiasalud.es/viewGPC.asp?idGuia=442

Estrategia en Ictus

Sistema Nacional de Salud, Ministerio de Sanidad y Consumo, 2009

www.msc.es/organizacion/sns/planCalidadSNS/docs/EstrategiaIctusSNS.pdf

www.la-moncloa.es/ServiciosdePrensa/NotasPrensa/MSC/_2009/ntrp20090317_Ictus.htm

Grupo de Estudio de Enfermedades cerebrovasculares de la Sociedad Española de Neurología (GEECV-SEN)

www.ictussen.org

Imágenes en Patología Vascular Cerebral (GEECV-SEN)

www.imagenictus.org

World Stroke Organization

www.world-stroke.org

Stroke Alliance for Europe (SAFE)

www.safestroke.org

Fitxes informatives sobre malalties cardiovasculars, OMS, Setembre 2009

www.who.int/mediacentre/factsheets/fs317/es/index.html

(Nota: L'OMS enquadra l'ictus com a malaltia cardiovascular, denominada en aquesta fitxa com "accidentes vasculares cerebrales" o AVC, o "enfermedad cerebrovascular". L'acord entre metges en l'estat espanyol és denominar la malaltia com a "ictus")

Avoiding heart attacks and strokes. Don't be a victim, protect yourself (disponible solament en anglès), OMS, 2005 (Manual per la població)

www.who.int/cardiovascular_diseases/resources/cvd_report.pdf

Prevención de las enfermedades cardiovasculares. Guía de bolsillo para la estimación y el manejo del riesgo cardiovascular. OMS, Ginebra, 2008. (Manual de medicina primària)

www.who.int/publications/list/PocketGL_spanish.pdf

Prevention of cardiovascular disease: guideline for assessment and management of cardiovascular risk. (disponible sólo en inglés), OMS, 2007. (Manual para la población)

www.who.int/cardiovascular_diseases/guidelines/Prevention_of_Cardiovascular_Disease/en/index.html

